4 orientacions per al centenari de la Generació del 27

written by Ramón Flecha | 16 de September de 2026

En 2027 se celebraran molts actes i publicacions sobre les creacions de l'anomenada Generació del 27. La seua meravellosa síntesi entre tradició i modernitat, aconseguint augmentar la lluentor de cada una d'elles mereix que siga tinguda en compte també en el seu centenari. Convé per tant conéixer les quatre orientacions que poden aconseguir-ho:

1) No va haver-hi només creadors, sinó també creadores.

Tradicionalment, per Generació del 27 s'ha presentat una llista de sol hòmens com **Alberti, Vicente Aleixandre, Luis Cernuda i Federico García Lorca.** No obstant això, va haver-hi excel·lents creadores com **Ernestina de Champourcin, Josefina de la Torre, María Teresa León i Concha Méndez,** les dos primeres ja incloses per **Gerardo Diego** en la seua Poesia espanyola. Antologia (Contemporanis) de 1934.

2) No és només una generació literària sinó una generació cultural.

Es van fer excel·lents creacions en les diferents dimensions de la cultura: cinema de **Luis Buñuel**, pintura de **Maruja Mallo**, música de **Rosa García Ascot**, escultura de

Marga Gil. El nom té el seu origen en la **celebració en 1927 del tercer centenari de la mort de Góngora** i, per tant, va ser considerada una generació poètica i en tot cas literària, però amb el temps s'ha anat veient més que eixes creacions literàries es donaven en un context d'interacció amb altres grans creacions culturals.

3) Co-creació dialògica entre cultura popular i alta cultura.

Lorca va valorar metàfores populars com dir *"tocino del cielo"* a un dolç o *"alero"* al sortint d'una teulada al nivell cultural de les metàfores de **Góngora.** Bretó es va avançar convertint en òpera la jota aragonesa (la seua famosa La Dolores). El conjunt d'esta generació va saber valorar i donar valor a la cultura popular i l'alta cultura, la tradició i l'avantguardisme. El mateix **Lorca** va escriure "El romancer gitano" i "Poeta a Nova York".

4) Funció fundacional de l'educació i les institucions culturals.

Habitualment, les grans generacions culturals apareixen en països que en eixe moment són grans potències com va passar precisament en temps de **Góngora, Velázquez i Cervantes.** Les generacions del 98, del 14 i del 27 són inseparables d'institucions on es van formar en major o menor mesura, incloent-hi la seua promoció per part **d'Ortega y Gasset o Ramón y Cajal.**

Amb estes quatre orientacions, o amb alguna d'elles, la celebració del centenari en ambients educatius contribuirà també al fet que la infància i tota la població tinguen l'oportunitat de desenrotllar el seu coneixement i la seua motivació per la millor cultura.

Imatge: Unsplash